

Ö?renci Önokuryazarlık Davran??lar? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renci Önokuryazarlık Davran??lar? Anketi. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26589>

Özet

Ö?renci Önokuryazarlık Davranışları Anketi (ÖÖDA), Ayşegül Nergis tarafından 2008 yılında hazırlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin önokuryazarlık davranışları ile annelerinin okuryazarlığa olan ilgisi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Anket, özellikle annelerin okuryazarlıkla ilgili tutum ve davranışları ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu araç, 5 aşamalı bir Likert tipi derecelendirme formatını kullanmaktadır.

Geliştirme aşamasında, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları araştırma tarafından yürütülmüştür. Özellikle kapsam geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuş ve güvenirlik analizinde ise tekrar-test yöntemi kullanılmıştır. ÖÖDA, erken çocukluk döneminde okuryazarlığa hazırlık sürecinde ebeveyn katılımının önemini vurgulayan araştırmalar için değerli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Önokuryazarlık, Okuryazarlık İlgisi, İlköğretim, Anne Katılımı, Ö?renci Davranışları, Likert ölçeği.

Yazarlar

Ayşegül NERGİS

Amaç

Ö?renci Önokuryazarlık Davranışları Anketinin temel geliştirilme amacı, ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okuma-yazmaya hazırlık süreçlerinde sergiledikleri davranışları ile bu öğrencilerin annelerinin okuryazarlığa yönelik gösterdikleri ilgi düzeyleri arasındaki korelasyonu araştırmaktır. Bu anket, çalışmanın başlıca de?i?kenlerinden biri olan annelerin okuryazarlığa olan ilgisini nicel olarak belirlemek için kullanılmıştır.

Ölçek, annelerin çocuklarıyla birlikte okuma alışkanlıkları, okuma materyallerine erişimi teşvik etme ve okuryazarlıkla ilgili etkinliklere katılma sıklıklarının değerlendirilmesini hedeflemektedir. Bu sayede, ev ortamındaki okuryazarlık desteğinin öğrencinin erken okuma becerileri üzerindeki etkisi analiz edilmiştir.

Yapı

ÖÖDA, dolaylı olarak öğrencilerin önokuryazarlık davranışlarını etkileyen ana yapı olan "Annelerin Okuryazarlığa Olan İlgisi" yapılarını ölçmektedir. Çocuk gelişimi ve eğitim psikolojisi

başlamında, bu yapı, ebeveynin çocuğun akademik gelişimine sağladığı motivasyonel ve çevresel desteği temsil eder.

Önokuryazarlık, çocuğun resmi okuma eğitimine başlamadan önce edindiği bilgi ve becerileri kapsar. Bu anket aracılığıyla ölçülen annenin ilgisi, bu kritik erken öğrenme sürecinin temel bir belirleyicisi olarak kabul edilmektedir.

Geçerlik

Anketin geçerlik çalışmaları, bizzat araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan analizler arasında en önemlisi kapsam geçerliliği çalışmasıdır.

Kapsam geçerliliği, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı ne derece temsil ettiğini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Bu amaçla, araştırmacı tarafından hazırlanan maddelerin uygunluğuna dair bir form, alanında uzman 11 farklı uzmanın görüşüne sunulmuş ve bu uzmanların değerlendirmeleri doğrultusunda son forma ulaşılmıştır.

Güvenirlilik

Ö?renci Önokuryazarlık Davranışları Anketinin güvenirlik çalışmaları yine araştırmacı Ayşegül Nergis tarafından yapılmıştır. Güvenirliği saptamak amacıyla kullanılan yöntem, testin zamana karşı tutarlılığını ölçen **Tekrar-Test Güvenirliği** yöntemidir.

Bu yöntemin kullanılması, annelerin okuryazarlığa olan ilgi düzeylerinin kısa bir zaman aralığında nispeten stabil olduğunu ve anketin aynı kişilere farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verdiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Faktör Analizi

Kaynak metinde, anketin yapı geçerliliğini desteklemek amacıyla herhangi bir açıklayıcı veya doğrulayıcı faktör analizi yapıldığına dair spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Ölçeğin kapsam geçerliliği, uzman görüşüne dayandırılarak sağlanmıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Yeni bir ölçek geliştirme çalışmasıdır)

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=hiçbir zaman yapmam - 5=her zaman yaparım)

Language Available: Türkçe

Population Group: İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin anneleri (Veli grubu)

Age Group: İlköğretim birinci sınıf öğrencileri (yaklaşık 6-7 yaş) ile ilgili verileri toplamak üzere annelere uygulanmıştır.

Population Details: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen yüksek lisans tezi kapsamında belirlenen örneklem grubu.

Test Methodology: Anket, öğrencilerin okuryazarlık davranışları ile annelerin okuryazarlığa olan ilgisi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla annelere yüz yüze veya grup olarak uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Erken Okuryazarlık, Veli Katılımı, Test Geliştirme, Güvenirlilik Analizi, Tekrar-Test, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor/Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor/Mevcut Değil

Correspondence Address: Bilinmiyor/Mevcut Değil

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2008 yılında Ayşegül Nergis'in yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçme ve kullanım izinleri genellikle tezin yayımlandığı Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden sağlanmaktadır. Akademik amaçlı kullanımlarda tezin referans gösterilmesi zorunludur.

Ölçeğin orijinal tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde mevcuttur. Ek olarak, anketin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[ogrenci-onokuryazarlik-davranislari-anketi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Nergis, A. (2008). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ön okuryazarlık davranışları ile annelerinin okuryazarlığa olan ilgisi arasındaki ilişki (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tez eri?im linki: tez.yok.gov.tr

Ö?renci Önokuryazarlık Davran??lar? Anketinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak metinde anketin maddeleri (soru içerikleri) mevcut de?ildir. Maddelere ula?mak için kaynak tez çal??mas?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM